

คู่มือเตรียมสอบ

นายทหารสัญญาบัตร

กลุ่ม

ติลปศาสตร

กรมยุทธศึกษาทหารบก

ประกอบด้วย

■ วิชากฎหมายทั่วไป

- ความหมาย ลักษณะ ระบบ ที่มา ประเภทและศักดิ์ของกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศาสตร์อื่นๆ การใช้เหตุในทางกฎหมาย กฎหมายกับการพัฒนาสังคม การศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางนิติศาสตร์ การบัญญัติ การบังคับใช้ และการยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน ระบบกระบวนการยุติธรรมไทย ระบบศาลของไทย หลักการพื้นฐานของกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง

■ วิชาสังคมศาสตร์

- ชีวิตทางสังคมมนุษย์ กลุ่มคนและสังคม ครอบครัวตั้งแต่การวิเคราะห์ การพบปะของคนที่ไม่รู้จัก ไปจนถึงการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทางสังคม เช่น วัฒนธรรม กลุ่มทางสังคม สถาบันทางสังคม ประชากรศาสตร์การแบ่งช่วงชั้นทางสังคม การควบคุมสังคม การจัดระเบียบทางสังคม สังคมวิทยาการศึกษา สังคมวิทยาชนบท สังคมวิทยานคร

■ วิชารัฐศาสตร์

- การเมืองการปกครองรัฐโดยศึกษาเรื่องของรัฐอันได้แก่ การรับรองรัฐ ประเภทของรัฐ อำนาจอธิปไตย และศึกษาเรื่องของการเมืองในฐานะที่เป็นระบบย่อยของระบบสังคม ซึ่งมีหน้าที่ในการที่จะนำสังคมให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ศึกษาหน้าที่ของสถาบันทางการเมืองต่างๆ

■ วิชาเศรษฐศาสตร์

- พฤติกรรมของผู้บริโภค พฤติกรรมผู้ผลิต อุปสงค์ อุปทาน กลไกราคา การผลิต ต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาของตลาดแข่งขันสมบูรณ์ และการตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ รายได้ประชาชาติ การกำหนดรายได้ประชาชาติ ดุลยภาพการลงทุน ปัญหาเศรษฐกิจและแนวทางการแก้ไขปัญหา

เปิดติวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบและติวทางไปรษณีย์
ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ
มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ
บริการจัดส่งพัสดุ หรือ ไฟล์ดาวน์โหลด
www.thebestcenter.com

ติดต่อไลน์

Line ID : @thebestcenter หรือ

Line ID : 0822151906

280.-

คู่มือเตรียมสอบ
ศิลปศาสตร์

นายทหารสัญญาบัตร
กรมยุทธศึกษาทหารบก

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับกลุ่มศิลปศาสตร นายทหารสัญญาบัตร กรมยุทธศึกษาทหารบก เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยเนื้อหาส่วนที่กำหนดในการสอบ พร้อมเจาะข้อสอบ คำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

วิชากฎหมายทั่วไป (78 คะแนน)

◆ แนวข้อสอบ กฎหมายทั่วไป ชุดที่ 1.	1
◆ แนวข้อสอบ กฎหมายทั่วไป ชุดที่ 2.	28
➤ ความรู้เกี่ยวกับระบบกระบวนการยุติธรรมของไทย	43
➤ ความรู้เกี่ยวกับระบบศาลของไทย	45
➤ สารระสำคัญความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาญา	52
➤ สารระสำคัญความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป	60
➤ สารระสำคัญความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	66
◆ แนวข้อสอบกฎหมายอาญา	70
◆ แนวข้อสอบกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	78
◆ แนวข้อสอบ กฎหมายทั่วไป ชุดที่ 3	83
◆ แนวข้อสอบ กฎหมายทั่วไป ชุดที่ 4	88

วิชาสังคมศาสตร์ (78 คะแนน)

➤ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางสังคม	92
➤ วัฒนธรรม	97
➤ กลุ่มทางสังคม สถาบันทางสังคม	102
➤ การแบ่งช่วงชั้นทางสังคม	114
➤ การควบคุมทางสังคม	118
➤ การจัดระเบียบทางสังคม	120
➤ สังคมวิทยาการศึกษา	125
➤ สังคมวิทยาชนบทและสังคมเมือง	133
◆ แนวข้อสอบสังคมศาสตร์ ชุดที่ 1.	141
◆ แนวข้อสอบสังคมศาสตร์ ชุดที่ 2.	146
◆ แนวข้อสอบสังคมศาสตร์ ชุดที่ 3.	162

วิชารัฐศาสตร์ (72 คะแนน)

➤ ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การรับรองรัฐ ประเภทของรัฐ อำนาจอรัฐ	172
➤ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคม	190
➤ ระบบการเมือง	192
➤ ประชาชนกับบทบาททางการเมือง	196
◆ แนวข้อสอบรัฐศาสตร์ ชุดที่ 1.	200
◆ แนวข้อสอบรัฐศาสตร์ ชุดที่ 2.	221

วิชาเศรษฐศาสตร์ (72 คะแนน)

◆ แนวข้อสอบเศรษฐศาสตร์ชุดที่ 1.	241
◆ แนวข้อสอบเศรษฐศาสตร์ชุดที่ 2.	258
◆ แนวข้อสอบเศรษฐศาสตร์ชุดที่ 3.	282

แนวข้อสอบ กฎหมายทั่วไป ชุดที่ 1.

1. กฎหมาย Corpus Juris Civilis ในยุคโรมัน เป็นรากฐานของระบบกฎหมายใด
 1. ระบบกฎหมายจารีตประเพณี
 2. ระบบกฎหมายไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
 3. ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
 4. ระบบกฎหมายซีวิลลอว์

ตอบ 4. ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law System) หรือระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือระบบประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายที่เริ่มต้นจากขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี และถูกปฐมนิเทศให้เจริญงอกงามขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุผลทางกฎหมาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อประเทศในภาคพื้นยุโรป เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน อิตาลี ฯลฯ โดยมีกฎหมายโรมันเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่กฎหมายสิบสองโต๊ะ, ความเห็นของนักปราชญ์ และประมวลกฎหมายของพระเจ้าจัสติเนียนชื่อ Corpus Juris Civilis (The Body of Law)

2. ลักษณะสำคัญที่สุดของกฎหมายที่ทำให้แตกต่างจากศีลธรรม จารีตประเพณี ศาสนา ได้แก่
 1. กระบวนการบังคับใช้
 2. การควบคุมความประพฤติของบุคคล
 3. กฎเกณฑ์ที่ชี้ว่าการกระทำใดถูกผิด
 4. ความรู้สึกสำนึกว่าต้องปฏิบัติตาม

ตอบ 1. เนื่องจากกฎหมายมีกระบวนการบังคับที่เป็นกิจจะลักษณะ จึงทำให้กฎหมายมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ซึ่งแตกต่างจากศีลธรรม ศาสนาหรือจารีตประเพณี ซึ่งกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่รวมศูนย์อยู่ที่รัฐนี้กระทำโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ เป็นต้น

3. ข้อใดไม่ถูกต้อง
 1. การไม่รู้กฎหมายแก้ตัวให้พ้นจากความรับผิดทางอาญาได้
 2. กฎหมายอาญาตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้
 3. ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law) มีพื้นฐานมาจากกฎหมายโรมัน
 4. ความยินยอมไม่ทำให้เป็นความรับผิดทางละเมิด

ตอบ 1. แม้จะไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับว่าทุกคนจะต้องรู้กฎหมาย แต่ก็มีหลักกฎหมายบัญญัติไว้ว่า “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” กล่าวคือ บุคคลใดจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายไม่ได้ ทั้งนี้เพราะหากให้มีการกล่าวอ้างดังกล่าวได้ การบังคับใช้กฎหมายก็จะได้ไม่ผล เพราะทุกคนต่างก็จะอ้างว่าตนไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดเสมอ ดังจะเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญามาตรา 64 ซึ่งบัญญัติว่า

“บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดทางอาญาไม่ได้”

4. เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ กฎหมายจะสันนิษฐานว่าทุกคนต้องรู้ มีเหตุผลทางกฎหมายอย่างไร
 1. เพื่อบังคับให้ทุกคนต้องเรียนหนังสือ
 2. เพื่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
 3. เพื่อให้ทุกคนจะได้รับทราบสิทธิและหน้าที่ของตน
 4. เพื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ

ตอบ 2. ดูคำอธิบายข้อ 3. ประกอบ

5. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับหลักกฎหมายครอบครองปรปักษ์
 1. เป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากเหตุผลทางศีลธรรม
 2. เป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากกฎหมายประเพณี
 3. เป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากเหตุผลทางกฎหมายที่นักกฎหมายปฐมนิเทศขึ้น

4. เป็นหลักกฎหมายที่เกิดจากคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัย

ตอบ 3. เนื่องจากสังคมมนุษย์มีการพัฒนาและมีความสลับซับซ้อน ทำให้ความสัมพันธ์ในสังคมมีความสลับซับซ้อน จนทำให้กฎหมายในยุคแรกคือกฎหมายชาวบ้าน(กฎหมายประเพณี) ที่ใช้อยู่มีไม่เพียงพอและไม่สามารถนำมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ดังนั้นนักกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นในยุคที่ 2 (ยุคกฎหมายของนักกฎหมายจึงได้สร้างหลักกฎหมายขึ้นมาเพื่อเสริมกับกฎหมายประเพณี และเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในคดีที่สลับซับซ้อน ซึ่งหลักกฎหมายของนักกฎหมายนี้จะเกิดจากการปรุงแต่งเหตุผลในทางกฎหมายที่เกิดจากความคิดที่ละเอียดอ่อนในทางกฎหมายของตน ดังนั้นการจะทำความเข้าใจจึงต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าและต้องเรียนรู้เท่านั้น ซึ่งกฎหมายของนักกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเช่น การครอบครองทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้อง และอายุความ เป็นต้น

6. การจัดทำกฎหมายโดยการวางระบบโครงสร้างเป็นเหตุเป็นผล ภาษามีลักษณะเป็นนามธรรม สามารถใช้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ เป็นการจัดทำกฎหมายของระบบกฎหมายใด

1. ระบบคอมมอนลอว์ (Common Law)	2. ระบบกฎหมายจารีตประเพณี
3. ระบบซีวิลลอว์ (Civil Law)	4. ระบบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ตอบ 3. การจัดทำกฎหมายโดยการวางระบบโครงสร้างเป็นเหตุเป็นผล ภาษามีลักษณะเป็นนามธรรม เนื้อหาสาขเดียวกันหรือใกล้เคียงกันให้อยู่ในบรรพเดียวกัน และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้ในทุกสังคม ทุกสถานที่ และทุกเวลานั้นเป็นแนวความคิดของการจัดศึกษาประมวลกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law) ซึ่งมีรากฐานมาจากกฎหมายโรมัน

7. กฎหมายสำคัญที่เป็นที่มาของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ของประเทศอังกฤษ ได้แก่

1. กฎหมายโรมัน	2. กฎหมายสิบสองโต๊ะ
3. กฎหมายประเพณี	4. ประมวลกฎหมายของพระเจ้าจัสติเนียน

ตอบ 3. ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) เป็นกฎหมายที่เกิดจารีตประเพณีและคำพิพากษาของศาล กล่าวคือ เมื่อมีคดีใดเกิดขึ้นและศาลได้พิพากษาคดีนั้นไปแล้วคำพิพากษาของศาลย่อมถือเป็นบรรทัดฐานที่จะใช้ในการวินิจฉัยคดีที่เกิดขึ้นอย่างเดียวกันนั้นได้อีกในภายหลัง ดังนั้นบ่อเกิดของกฎหมายในระบบนี้จึงมาจากคำพิพากษาของศาล ซึ่งประเทศที่นิยมใช้กฎหมายระบบนี้ ได้แก่ อังกฤษและประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ

8. ถ้าหาหลักกฎหมายทั่วไปในตัวของกฎหมายลายลักษณ์อักษรมาใช้แก้คดีไม่ได้ ศาลจะหาหลักกฎหมายจากที่ไหนมาตัดสินคดี

1. จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ	2. ใช้หลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ
3. ศาลจะปฏิเสธไม่พิจารณาคดีได้	4. ศาลจะยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย

ตอบ 2. ในกรณีที่หาหลักกฎหมายทั่วไปในตัวของกฎหมายลายลักษณ์อักษรมาใช้แก้คดีไม่ได้ ศาลจะปฏิเสธไม่พิจารณาคดีไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้ ศาลจะต้องค้นหาหลักกฎหมายทั่วไปจากหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติมาพิจารณาปรับใช้แก้คดี ซึ่งได้แก่ ความเป็นธรรมหรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ และจากหลักเหตุผลของเรื่องนั้น ๆ

9. ลักษณะของกฎหมายเทคนิค ได้แก่

1. กฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยี
2. เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาเพื่อจัดระเบียบสังคม ไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม

3. เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาให้มนุษย์ประพฤติคุณงามความดีตามหลักศีลธรรม
4. เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาให้มนุษย์ปฏิบัติโดยไม่จำเป็นต้องมีบทลงโทษสูงได้

ตอบ 2. ยุคกฎหมายเทคนิค เกิดขึ้นโดยกระบวนการนิติบัญญัติ จึงมีรูปแบบเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร (กฎหมายที่บัญญัติขึ้น) มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจงบางอย่างโดยไม่มีขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรมหรือศาสนาหนุนหลัง จึงไม่มีลักษณะบังคับตามธรรมชาติ เกิดขึ้นด้วยเหตุผลทางเทคนิค เช่น กฎหมายจราจร กฎหมายป่าไม้ ฯลฯ ซึ่งการที่จะทำให้กฎหมายเกิดความศักดิ์สิทธิ์และมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดนั้น ประชาชนจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด จะต้องเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมทางกฎหมาย

10. เหตุใดในยุคกฎหมายเทคนิค กระบวนการนิติบัญญัติจึงมีบทบาทสำคัญที่สุด
 1. จำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์เพื่อจัดระเบียบสังคมในทันที
 2. หากไม่ปฏิบัติตามแล้วจะรู้สึกผิด
 3. มีหลักในทางศีลธรรมอยู่เบื้องหลัง
 4. มีลักษณะบังคับตามธรรมชาติ

ตอบ 1 ดูคำอธิบายข้อ 9. ประกอบ

11. ประเทศไทยเคยได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) โดย
 1. การล่าอาณานิคม
 2. นำมาใช้ยกร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 3. การจัดตั้งศาลพิเศษโดยชาวต่างชาติในสยาม
 4. ศาลไทยนำมาปรับใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี

ตอบ 4. สำหรับประเทศไทยนั้น เริ่มรับหลักกฎหมายและหลักปฏิบัติของอังกฤษซึ่งเป็นระบบกฎหมายคอมมอนลอว์เข้าใช้ในการชี้ขาดตัดสินคดี และในการสอนในโรงเรียนสอนกฎหมายตั้งแต่รัชสมัย รัชกาลที่ 5 จนถึงรัชกาลที่ 6 นับเป็นระยะแรกเริ่มของการรับอิทธิพลของกฎหมายอังกฤษเข้ามาใช้ในศาลและสอนในโรงเรียนกฎหมาย

12. ข้อใดถูกต้องที่สุดสำหรับกฎหมาย ประเพณีในระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law)
 1. สามารถนำมาใช้อุดช่องว่างความรับผิดทางอาญาได้
 2. สามารถนำมาใช้อุดช่องว่างกฎหมายแพ่งในลำดับแรก
 3. สามารถนำมาใช้เพื่อยกเว้นความรับผิดทางอาญาได้
 4. สามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดโทษความรับผิดทางอาญาได้

ตอบ 3. กฎหมายประเพณีเป็นกฎหมายที่ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งในระบบกฎหมายซีวิลลอว์นั้นสามารถนำกฎหมายดังกล่าวมาใช้เพื่อยกเว้นความรับผิดทางอาญาได้ แต่จะนำมาปรับใช้เพื่อกุดช่องว่างความรับผิดทางอาญา กำหนดความรับผิดทางอาญาขึ้นใหม่ หรือเพื่อเพิ่มโทษทางอาญาให้สูงกว่าเดิมไม่ได้

13. นิติวิธีในระบบกฎหมายวิลลอว์ (Cow Law) ข้อใดถูกต้อง
 1. ศาลเป็นผู้สร้างหลักกฎหมาย
 2. ศาลจะเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายคำพิพากษาไม่ได้
 3. ศาลนำกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรมาปรับใช้ได้
 4. ศาลจะนำกฎหมายลายลักษณ์อักษรมาใช้อย่างเป็นข้อยกเว้น

ตอบ 3. ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ คือ ระบบกฎหมายที่ได้มีการรวบรวมเอากฎหมายจารีตประเพณีมาบันทึกเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร และนำกฎหมายนั้นไปใช้ปรับกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ส่วนในกรณีที่ไม่มีการนำกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่จะนำไปใช้ปรับกับข้อเท็จจริงได้ ซึ่งเรียกว่าช่องว่างแห่งกฎหมาย ก็สามารถที่จะอุดช่องว่างแห่งกฎหมายนั้นได้โดยการนำเอาจารีตประเพณีหรือกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรมาปรับใช้ได้(ส่วนตัวเลือกข้อ (1), (2) และ (4) เป็นนิติวิธีในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์)

14. การจ่ายค่าปรับเนื่องจากจอตรถยนต์ในที่ที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอด เป็นความผิดลักษณะใด

1. ความผิดอาญาทางเทคนิค	2. ความผิดทางแพ่ง
3. ความผิดลหุโทษ	4. ความผิดอาญาที่มีเจตนาร้าย

ตอบ 1. ความผิดทางเทคนิค (Technical Offence) คือ ความผิดอาญาที่ไม่ผิดศีลธรรม แต่ผิดเพราะกฎหมายห้ามไว้หรือกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำความผิดเป็นความผิด ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นในสังคม ซึ่งกฎหมายดังกล่าว คือ กฎหมายเทคนิคที่เกิดขึ้นในยุคกฎหมายเทคนิค เช่น กฎหมายจราจร กฎหมายป่าไม้ หมายเกี่ยวกับบัตรประชาชน เป็นต้น

15. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1349 บัญญัติว่า “ที่ดินแปลงใดมีที่ดินแปลงอื่นล้อมอยู่จนไม่มีทางออกถึงทางสาธารณะได้ไซ้ ท่านว่าเจ้าของที่ดินแปลงนั้นจะผ่านที่ดินซึ่งล้อมอยู่ไปสู่ทางสาธารณะได้” ท่านคิดว่าจะได้หลักกฎหมายในเรื่องใดจากบทบัญญัติดังกล่าว

1. หลักความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี	2. หลักความไว้วางใจโดยสุจริตต่อกัน
3. หลักความคุ้มครองบุคคลที่สาม	4. หลักสุจริต

ตอบ 1. บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หลายมาตรา เช่น มาตรา 1341, 1342, 1343, 1349, 1352, 1353 เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติขึ้นโดยมีหลักกฎหมายของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีอยู่เบื้องหลัง

16. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายตามเนื้อความ

1. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ฯ	2. พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน
3. พระราชกฤษฎีกาเปิดสมัยประชุมรัฐสภา	4. ประมวลกฎหมายอาญา

ตอบ 3. กฎหมายตามเนื้อหาหรือกฎหมายตามเนื้อความ หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ในสังคมที่มีสภาพบังคับจริงจัง หากมีการฝ่าฝืนก็ต้องมีกระบวนการบังคับอย่างเป็นกิจจะลักษณะ ส่วนกฎหมายตามแบบพิธี เป็นกฎหมายที่ออกมาโดยวิธีบัญญัติ กฎหมายที่มีได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อควบคุมความประพฤติของมนุษย์ และไม่ได้กำหนดโทษไว้ เช่น พระราชกฤษฎีกาเปิดสมัยประชุมรัฐสภา พระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น

17. การตรากฎหมาย ได้แก่

1. การลงนามเป็นคำสั่งประกาศใช้กฎหมาย
2. การนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อลงพระปรมาภิไธยเป็นกฎหมาย
3. การรับสนองพระบรมราชโองการประกาศใช้กฎหมาย
4. การนำกฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตอบ 1. “การตรากฎหมาย” หมายถึง การลงนามเป็นคำสั่งประกาศใช้บังคับ แก่ประชาชน ส่วน “การประกาศใช้”

หมายถึง การนำไปโฆษณาให้ประชาชนได้ทราบซึ่งจะเป็นกฎหมายที่สมบูรณ์ใช้บังคับได้ โดยการนำกฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

18. ข้อใดเป็นอัตราโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

1. จำคุก ปรับ आयัตทรัพย์สิน	2. กักขัง รับทรัพย์สิน ปรับ
3. กักขัง ปรับ คุมประพฤดิ	4. ปรับ รับทรัพย์สิน ทำงานชดใช้สังคม

ตอบ 2. สภาพบังคับของกฎหมายนั้น ถ้าเป็นกฎหมายอาญาสภาพบังคับก็คือโทษนั่นเองซึ่งสามารถเรียงจากหนักที่สุดไปเบาที่สุด ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และรับทรัพย์สินส่วนสภาพบังคับในทางกฎหมายแห่ง ได้แก่ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน การอายัด/ยึดทรัพย์สินความเป็นโมฆะกรรมหรือโมยะกรรม ซึ่งเป็นสภาพบังคับที่เป็นผลร้าย ส่วนสภาพบังคับที่เป็นผลดี เช่น การได้รับการลดหย่อนภาษี เป็นต้น

19. ข้อใดเป็นโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

1. ยึดใบขับชีผู้กระทำผิดกฎหมายจราจร	2. รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ไม่ได้รับอนุญาต
3. ปิดสถานบริการที่เปิดเกินเวลา	
4. เสียเงินค่าปรับเพราะแอบหยิบของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ขออนุญาต	

ตอบ 4 ดูคำอธิบายข้อ 18. ประกอบ (ส่วนตัวเลือกข้อ (1), (2) และ (3) เป็นสภาพบังคับทางปกครอง)

20. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายตามเนื้อความ

1. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ	2. พระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ
3. ประมวลกฎหมายอาญา	4. พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย

ตอบ 2 ดูคำอธิบายข้อ 16. ประกอบ

21. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับประเทศที่แบ่งแยกประเภทกฎหมายเป็นกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชน

1. ฝรั่งเศส เพราะใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law)
2. ไทย เพราะใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law)
3. สหรัฐอเมริกา เพราะใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law)
4. เยอรมัน เพราะใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law)

ตอบ 2. กฎหมายของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ เช่น ไทย ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน โปรตุเกส และอิตาลี ฯลฯ จะแยกกฎหมายออกเป็นกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชนและในการวินิจฉัยคดีจะใช้ระบบศาลคู่ คือ ศาลปกครองและศาลยุติธรรม ส่วนประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ฯลฯ จะไม่มีการแยกประเภทของกฎหมาย และในการวินิจฉัยคดีจะใช้ระบบศาลเดี่ยว คือ ศาลยุติธรรมเพียงศาลเดียว

22. ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) มีอิทธิพลต่อประเทศไทย โดย

1. การเผยแพร่ของนักกฎหมายชาวอังกฤษที่เดินทางเข้ามาในสยาม
2. นำมาใช้ร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
3. การจัดตั้งศาลพิเศษโดยชาวต่างชาติในสยาม
4. ศาลไทยนำมาปรับใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี

ตอบ 4. ดูคำอธิบายข้อ 11. ประกอบ

23. กฎหมายประเพณี มีองค์ประกอบสำคัญอะไรบ้าง

1. มีการประพฤติสม่ำเสมอเป็นเวลานานจนมีความรู้สึกรู้ว่าต้องทำตาม
2. มีการประพฤติจนรู้สึกเคยชิน เพราะบรรพบุรุษปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานาน
3. มีความรู้สึกรู้ว่าต้องปฏิบัติเพราะมีเหตุผล ไม่ถูกคัดค้านมาเป็นเวลานาน
4. มีการประพฤติจนเกิดความเคยชิน ทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมตลอดมา

ตอบ 1. กฎหมายประเพณี จะต้องเป็นจารีตประเพณีที่มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ

1. องค์ประกอบภายนอก คือ จะต้องมีการประพฤติปฏิบัติสม่ำเสมอเป็นเวลานานและมีความชัดเจนแน่นอน รวมทั้งได้มีการปฏิบัติตามกันมาอย่างมีเหตุมีผล

2. องค์ประกอบภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิดในจิตใจของผู้ประพฤติปฏิบัติ ต้องรู้สึกและสำนึกว่าจะต้องทำเช่นนั้น ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็จะผิด (คือเชื่อว่าเป็นกฎหมายจึงต้องทำ)

24. การที่เจ้าของอาคารพาณิชย์ถูก กทม. มีคำสั่งให้รื้อถอนส่วนที่ต่อเติมโดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนเอง ดังนี้ เจ้าของอาคารมีความรับผิดชอบอะไร

1. เป็นความรับผิดชอบทางอาญา
2. เป็นความรับผิดชอบทางแพ่ง
3. เป็นความรับผิดชอบทางปกครอง
4. เป็นความรับผิดชอบทางละเมิด

ตอบ 3. คำสั่งของ กทม. ที่ให้เจ้าของอาคารพาณิชย์รื้อถอนส่วนที่ต่อเติมโดยไม่ได้รับอนุญาต มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนเองนั้น ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งเป็นโทษหรือความรับผิดชอบทางปกครอง มีใช้โทษหรือความรับผิดชอบทางอาญาหรือทางแพ่ง (ดูคำอธิบายข้อ 14. และ 18. ประกอบ)

25. ป.พ.พ. มาตรา 1331 บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลผู้ได้เงินตรามาโดยสุจริตนั้น ท่านว่ามีเสียไป ถึงแม้ภายหลังจะพิสูจน์ได้ว่าเงินนั้นมีของบุคคลซึ่งได้ออเงินให้มา” บทบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายใดมากที่สุด

1. หลักความยุติธรรม
2. หลักความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี
3. หลักต่างตอบแทน
4. หลักคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำการโดยสุจริต

ตอบ 4. บทบัญญัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 1303, 1329, 1330, 1331 และ 1332 นั้น บัญญัติมาจากหลักกฎหมายทั่วไป คือ หลักคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำการโดยสุจริต

26. ป.พ.พ. มาตรา 374 “ถ้าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งทำสัญญาตกลงว่าจะชำระหนี้แก่บุคคลภายนอกไซ้ ท่านว่าบุคคลภายนอกมีสิทธิจะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้โดยตรงได้” บทบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายใดมากที่สุด

1. หลักความยุติธรรม
2. หลักความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี
3. หลักต่างตอบแทน
4. หลักคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำการโดยสุจริต

ตอบ 1. การที่คู่สัญญาได้ทำสัญญาตกลงว่าจะชำระหนี้แก่บุคคลภายนอกตามป.พ.พ. มาตรา 374 นั้น สิทธิของบุคคลภายนอกในการที่จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้นั้นย่อมเกิดขึ้นเมื่อบุคคลภายนอกได้แสดงเจตนาแก่ลูกหนี้แล้วว่าตนจะถือเอาประโยชน์จากสัญญานั้นซึ่งหลักกฎหมายดังกล่าวนี้เป็นหลักกฎหมายที่มาจากหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ ได้แก่ความเป็นธรรมและหลักเหตุผลของเรื่อง

27. ระบบกฎหมายใดที่สามารถสร้างหลักกฎหมายใหม่ (Judge made Law) เพื่อปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนไป มิฉะนั้นจะไม่เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ความ จึงเป็นระบบกฎหมายที่ค่อนข้างยืดหยุ่น

1. ระบบกฎหมายซีวิลลอว์
2. ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์
3. ระบบประมวลกฎหมาย
4. ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร

ตอบ 2. ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ในระบบกฎหมายที่ค่อนข้างยืดหยุ่นเนื่องจากสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือสร้างหลักกฎหมายใหม่ (Judge made Law) เพื่อปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนไปได้โดยง่าย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ความ (ส่วนระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรหรือระบบประมวลกฎหมาย) จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงไปได้โดยง่าย)

28. ข้อใดไม่ใช่กฎหมายบริหารบัญญัติ

1. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
2. พระราชกฤษฎีกาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ
4. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

ตอบ 4. กฎหมายบริหารบัญญัติหรือกฎหมายยกเว้น หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติโดยฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) ได้แก่ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและกฎหมายที่ออกโดยหน่วยงานบริหารของรัฐ เช่น ประกาศกระทรวง กฏ ข้อบังคับต่าง ๆ ฯลฯ ถือเป็นกฎหมายลำดับรองจะออกได้ก็ต้องอาศัยกฎหมายแม่บท (รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ) ดังนั้นกฎหมายบริหารบัญญัติที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทจะเป็นอันใช้บังคับไม่ได้

(ส่วนกฎหมายนิติบัญญัติหรือกฎหมายโดยแท้ หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รวมถึงประกาศของคณะปฏิวัติหรือ คณะรัฐประหารถือเป็นกฎหมายที่มีฐานะเทียบเท่ากฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ฯลฯ)

29. ข้อใดเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่อาจถูกนำไปปรับในกรณีที่ไม่สามารถค้นหบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรมาปรับใช้แก่การกระทำที่เกิดขึ้น

1. เจตนาเป็นเครื่องการกระทำ
2. ความยินยอมไม่เป็นความรับผิดชอบทางอาญา
3. ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี
4. ความประมาทเลินเล่อพ้นจากความรับผิดชอบทางอาญา

ตอบ 3. หลักกฎหมายทั่วไปที่อาจนำไปปรับแก้คดีในกรณีที่ไม่สามารถค้นหบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรมาปรับใช้แก่การกระทำที่เกิดขึ้นนั้น หมายความว่า หลักกฎหมายที่มีอยู่ทั่วไป เช่น สุภาษิตกฎหมายที่ว่า “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา”, “ความยินยอมไม่ทำให้เป็นละเมิด”, “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีกว่าผู้โอน” รวมทั้งหลักที่นำมาใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องนิติกรรมสัญญา เช่น หลักที่ว่า “บุคคลต้องปฏิบัติตามสัญญา”, “หลักคุ้มครองบุคคลที่สามผู้กระทำการโดยสุจริต” และหลัก “ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี” เป็นต้น

30. การเสนอร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ริเริ่มโดย

1. นายกรัฐมนตรี
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า 10 คน
3. สมาชิกวุฒิสภา
4. คณะรัฐมนตรี

ตอบ 4. รัฐธรรมนูญฯ 2560 มาตรา 133 บัญญัติว่าร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้ก็แต่โดย (1) คณะรัฐมนตรี

- (2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คน

(3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ...ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีผู้เสนอตาม (2) หรือ (3) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน (เช่น การเก็บภาษีมรดก การปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ) จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

31. ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิด ขณะกระทำไม่มีความรู้สึกผิดชอบเพราะเป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือน เป็นโรคจิตหรือจิตบกพร่อง ประมวลกฎหมายอาญาจะ

1. ยกเว้นโทษให้	2. ลดโทษให้ไม่เกินกึ่งหนึ่งของอัตราโทษที่กำหนด
3. ยกเว้นความผิด	4. ลดโทษให้น้อยกว่าอัตราโทษที่กำหนดไว้เพียงใดก็ได้

ตอบ 1. ป.อาญามาตรา 65 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือน ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ”

32. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของกฎหมายอาญา

1. กฎหมายอาญาต้องตีความตามเจตนารมณ์	2. กฎหมายอาญาย้อนหลังเพิ่มโทษได้
3. ไม่มีกฎหมาย ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ	4. ตีความกฎหมาย ขยายความลงโทษ

ตอบ 3. สาระสำคัญทางกฎหมายของกฎหมายอาญา ได้แก่

1. ต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำใดเป็นความผิดและกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นๆไว้ด้วย
2. ต้องเป็นกฎหมายจึงมีผลบังคับใช้อยู่ในขณะซึ่งเกิดการกระทำนั้นด้วย
3. ต้องไม่มีผลย้อนหลังไปลงโทษหรือเพิ่มโทษบุคคลให้หนักขึ้นเป็นอันขาด แต่อาจย้อนหลังเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดได้

4. ต้องตีความตามตัวอักษรโดยเคร่งครัด
5. ให้มีผลใช้บังคับเฉพาะแต่การกระทำที่เกิดขึ้นหรือถือว่าเกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทยเท่านั้น เว้นแต่ในบางกรณี แม้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร แต่อาจต้องรับโทษในราชอาณาจักร

33. ความผิดลหุโทษ หมายถึง ความผิดซึ่งกฎหมายระวางโทษ

1. จำคุกไม่เกินหนึ่งสัปดาห์ หรือปรับไม่เกิน 1 พันบาท
2. จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3. ปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท
4. จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตอบ 4. ความผิดลหุโทษเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

34. นายคงจ้างนายแคนไปฆ่านายโค ต่อมานายคงเกิดกลัวความผิดจึงไปบอกเลิกการจ้าง นายแคนจึงไม่ได้ไปฆ่านายโค ดังนั้นนายคง

1. มีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ	2. เป็นผู้ใช้แต่ไม่ต้องรับโทษ
3. ไม่มีความผิด	4. เป็นผู้ใช้ รับโทษ 1 ใน 3

ตอบ 4. ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้บังคับขู่เข็ญ จ้างวาน หรือ ยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ แต่ถ้าความผิดมิได้กระทำลง ไม่ว่างจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอมกระทำความผิด ยังไม่ได้กระทำความผิด หรือเพราะเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียง 1 ใน 3 ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น (ป.อาญา มาตรา 84)

35. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

1. ความผิดส่วนตัวจะสอบสวนได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ไว้ก่อน
2. พนักงานอัยการจะฟ้องคดีอาญาได้ก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนมาแล้ว
3. โดยปกติศาลไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีอาญา
4. ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องในคดีอาญาไม่ได้ ต้องให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีอาญา

ตอบ 4. ในการฟ้องคดีอาญานั้น ผู้มีสิทธิเป็นโจทก์และมีอำนาจฟ้องคดี ได้แก่

1. พนักงานอัยการ ซึ่งจะฟ้องคดีได้ก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแล้ว (ในกรณีที่เป็นการฟ้องคดีส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะสอบสวนได้ก็ต่อเมื่อผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ไว้ก่อนแล้ว) และเมื่อพนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีอาญา โดยหลักแล้วศาลจะไม่ไต่สวนมูลฟ้อง

2. ผู้เสียหาย ซึ่งในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง ศาลจะต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนเสมอ เพราะเป็นการฟ้องคดีโดยไม่มีการสอบสวนของพนักงานสอบสวน

36. แดงและเขียวคบคิดกันจะฆ่าขาว แดงและเขียวเดินทางไปพบขาว แดงใช้ไม้ตีศีรษะขาว เขียวช่วยแดง ด้วยการชกตอย จนขาวตาย ดังนั้นท่านจะวินิจฉัยการกระทำความผิดของแดงและเขียวอย่างไร

1. แดงและเขียวผิดฐานเป็นตัวการร่วมกันกระทำความผิด
2. แดงเป็นผู้ใช้เขียวผิดฐานเป็นตัวการ
3. แดงผิดฐานเป็นตัวการ เขียวผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน
4. แดงผิดฆ่าคนตายโดยเจตนา เขียวผิดเจตนาทำร้าย

ตอบ 1. กรณีดังกล่าวถือได้ว่า ความผิดฐานฆ่าขาวตาย ได้เกิดจากการกระทำของแดงและเขียวทั้งสองคน ซึ่งได้ร่วมกันกระทำความผิดด้วยกัน โดยมีเจตนาที่จะกระทำความผิดร่วมกัน ดังนั้นแดงและเขียวจึงมีความผิดฐานเป็นตัวการร่วมกันฆ่าขาวตายโดยเจตนา

37. ร.ต.ต. ขณะทำความสะอาดอาวุธปืนอยู่หน้าบ้านของตน ไม่ได้ตรวจสอบว่ายังมีกระสุนปืนอยู่ ปรากฏว่าเกิดปืนลั่นในนายขาวซึ่งบังเอิญเดินผ่านหน้าบ้าน ร.ต.ต.ดำพอดี ดังนั้นการกระทำของ ร.ต.ต.ดำเป็นความผิดฐานใด

1. ฆ่าคนตายโดยประมาท
2. ฆ่าคนตายโดยเจตนาเล็งเห็นผล
3. ฆ่าคนตายโดยเจตนาประสงค์ต่อผล
4. ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา

ตอบ 1. การกระทำของ ร.ต.ต.ดำถือเป็นการกระทำโดยประมาท เป็นการกระทำที่มีได้มีเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและตามพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ ดังนั้น ร.ต.ต.ดำจึงต้องรับผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

38. นายเก่งได้รับการสักรันต์ แล้วจิตใจก็เข้มแข็ง ได้ทำให้นายเก่งทดลองฟันตน นายเก่งรับคำท้าและใช้มีดแทง นายเก่งได้รับบาดเจ็บสาหัส ดังนั้นนายเก่ง

1. ไม่มีความผิดเพราะนายเก่งยอมให้ฟัน
2. มีความผิดละเมิดฐานใช้กำลังทำร้าย
3. มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยเจตนาถึงเห็นผล
4. มีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ

ตอบ 3. การกระทำของนายเก่งถือเป็นการกระทำโดยรู้สำนึก และแม้จะไม่ได้ประสงค์ต่อผลของการกระทำ แต่โดยลักษณะของการกระทำย่อมถึงเห็นผลได้ว่า การกระทำของตนจะเกิดผลขึ้น คือ นายเก่งจะต้องได้รับอันตรายต่อร่างกาย ดังนั้นการกระทำของนายเก่งจึงมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยเจตนาถึงเห็นผล

39. นายเขียวถือปืนไปลอบยิงนายดำที่บ้าน เห็นสุนัขสีดำของนายดำนอนอยู่บนเตียงผ้าใบ นายเขียวเข้าใจว่าเป็นนายดำ จึงใช้ปืนยิงไปถูกสุนัขตาย ดังนั้นนายเขียว

1. มีความผิดฐานเจตนาทำให้เสียทรัพย์
2. ไม่มีความผิดเพราะนายเขียวไม่มีเจตนายิงสุนัข
3. ไม่มีความผิดเพราะขาดองค์ประกอบ
4. มีความผิดฐานพยายามฆ่าซึ่งไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้

ตอบ 4. การพยายามกระทำความผิดซึ่งไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้เป็นการกระทำความผิดที่ได้กระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่นอนซึ่งอาจจะเป็นเพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำ เช่น ใช้ปืนที่ไม่มีลูกยิงโดยเจตนาฆ่า เป็นต้น หรือเพราะเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อก็ได้ เช่น ยิงกระสุนปืนใส่ตอไม้โดยเข้าใจว่าตอไม้ นั้นเป็นคนที่ตนต้องการฆ่า เป็นต้น

40. นายดำเดินผ่านรั้วบ้านของนายขาว สุนัขในบ้านของนายขาวส่งเสียงเห่า นายดำรำคาญจึงใช้ปืนยิงสุนัขของนายขาวตาย นายดำต้องรับผิดทางอาญาในความผิด

1. ไม่มีความผิดเพราะกระทำต่อสัตว์
2. ทำให้เสียทรัพย์
3. ความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ
4. มีความผิดต้องรับโทษ ยอมความไม่ได้

ตอบ 2. การกระทำของนายดำถือเป็นการกระทำโดยเจตนา เพราะเป็นการกระทำโดยรู้สำนึก และในขณะเดียวกันนายดำที่ประสงค์ต่อผล คือต้องการให้สุนัขของนายขาวตาย นายดำจึงมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ (ถือเป็นการผิดอันยอมความได้)

41. โจรลอบปืนเข้าบ้านนายเอก ภรรยาของนายเอกร้องให้คนช่วย โจรจึงเจ็อมิดจะฟันภรรยา นายเอกจึงใช้ปืนยิงถูกโจรถึงแก่ความตาย ดังนั้นนายเอก

1. กระทำโดยบันดาลโทสะ ศาลลงโทษน้อย
2. กระทำด้วยความจำเป็น มีความผิด แต่ไม่ต้องรับโทษ
3. กระทำการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่มีความผิด
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 3 การกระทำที่ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้โดยไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 68 คือ การกระทำเพื่อป้องกันสิทธิในชีวิตและร่างกายของตนหรือของผู้อื่น ให้พ้นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุ ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีความผิด

42. นายโกยู่สุนัขอของตนให้กัตนางสาวแจ้วจนบาดเจ็บ ดังนั้นนายโกต้องรับผิดชอบทางอาญาในฐานะความผิดใด

1. เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่น
2. ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บ
3. ทำร้ายร่างกายโดยไม่เจตนา
4. ไม่มีความผิดเพราะเป็นการกระทำของสุนัข

ตอบ 1. การกระทำของนายโกนั้น ถือว่ามีเจตนาทำร้ายร่างกายนางสาวแจ้วโดยตรงเพียงแต่อาศัยสัตว์เลี้ยงของตนเองเป็นเครื่องมือ

43. บิดามารดาของเด็กชายดำประสบอุบัติเหตุถึงแก่ความตาย ยายของเด็กชายดำต้องการจะร้องขอให้ศาลสั่งให้เป็นผู้ปกครองของเด็กชายดำ จะต้องร้องขอต่อศาล

1. ศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศาลแพ่ง
3. ศาลปกครอง
4. ศาลเยาวชนและครอบครัว

ตอบ 4. ศาลเยาวชนและครอบครัว คือ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในคดีที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ผู้ที่มีอายุเกิน 7 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) ที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดคืออาญาและคดีครอบครัว ได้แก่ คดีแพ่งที่ฟ้องร้องหรือร้องขอต่อศาลหรือการกระทำใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัวแล้วแต่กรณี ซึ่งต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น การฟ้องหย่า การร้องขอเป็นผู้ปกครองผู้เยาว์ หรือการร้องขอให้บุคคลในครอบครัวเป็นคนไร้ความสามารถ เป็นต้น

44. ผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่จะถูกฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว จะต้องมียุในววันที่กระทำความผิด

1. ไม่เกิน 15 ปี
2. ไม่เกิน 17 ปี
3. ไม่ถึง 18 ปี
4. ไม่เกิน 20 ปี

ตอบ 3 ดูคำอธิบายข้อ 43. ประกอบ

45. ด.ญ.ต้อยอายุ 14 ปี ชวนนายโตอายุ 20 ปี ไปเที่ยวและยินยอมร่วมประเวณีกับนายโต ดังนั้นนายโต

1. ไม่มีความผิด เพราะ ด.ญ.ต้อยยินยอม
2. มีความผิดแต่ได้รับการลดโทษให้น้อยลง
3. ไม่มีความผิดทางอาญาแต่ต้องชดใช้ค่าเสียหาย
4. มีความผิดต้องรับโทษเพราะการยินยอมไม่ยกเว้นความผิด

ตอบ 4. หลักแล้วความยินยอมจะยกเว้นความผิด แต่มีบางกรณีที่ความยินยอมไม่ยกเว้นความผิดให้ ถ้าความยินยอมนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่น ตาม ป.อ. มาตรา 277 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่เกี่ยวกับความผิดทางเพศกับเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ ภริยา หรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษ..” เป็นต้น

46. สามีชอบด้วยกฎหมายทำร้ายภรรยาจนได้รับบาดเจ็บสาหัส การกระทำของสามี

1. มีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ
2. มีความผิดแต่ได้รับการลดโทษ
3. มีความผิดแต่ศาลลงโทษน้อย
4. ผิดทุกข้อ

ตอบ 4. ความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 297 เป็นความผิดที่ไม่อาจยอมความได้ ไม่ว่าผู้ใดกระทำความผิด (ส่วนความผิดที่สามีและภริยากระทำต่อกันและจะได้รับการยกเว้นโทษนั้น ต้องเป็นความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 71 เท่านั้น

47. สามิโมโหกรรยาที่ชอบขั้บรยนต์ไปเที่ยวกลางคืนทุกคืน จึงใช้ค้อนทุบรยนต์จนเสียหาย การกระทำของสามิ

1. มีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ
2. มีความผิดแต่ได้รับการลดโทษ
3. มีความผิดแต่ศาลลงโทษน้อย
4. ผิดทุกข้อ

ตอบ 1 ความผิดในคดีอาญาเกี่ยวกับทรัพย์บางประเภท คือ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์และบุกรุก ถ้าเป็นการกระทำที่สามิกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามิ ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าเป็นการกระทำที่บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน ผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน แม้กฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ก็ให้เป็นความผิดอันยอมความได้ และนอกจากนั้นศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ (ป.อาญา มาตรา 71)

48. นายขาวจ้างนายเขียวไปยิงนายดำให้ตาย แต่นายเขียวเอายาพิษไปให้นายดำกิน แต่นายดำไม่ตายเพราะญาตินำส่งโรงพยาบาลทัน ดังนั้นนายขาว

1. ไม่มีความผิด
2. เป็นผู้ใช้ รับโทษเสมือนตัวการ
3. เป็นผู้ใช้ รับโทษ 1 ใน 3
4. เป็นผู้ยุยงสนับสนุน รับโทษ 2 ใน 3

ตอบ 2. การที่นายขาวจ้างนายเขียวไปยิงนายดำให้ตาย แต่นายเขียวกลับนำเอายาพิษไปให้นายดำกินนั้น ถือว่าการกระทำผิดของนายเขียวไม่ได้กระทำเกินขอบเขตที่ใช้ และเมื่อนายเขียวได้กระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ดังนั้นนายเขียวจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่านายดำ และนายขาวผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนตัวการ คือรับโทษเท่ากับนายเขียว

49. นายดำร่วมกันวางแผนกับนายขาวเพื่อจะไปชิงทรัพย์นายแดงในวันรุ่งขึ้น แต่ปรากฏว่านายดำเกิดอุบัติเหตุ สิ้นลมขาหักทำให้ไม่สามารถไปกับนายขาวได้ นายขาวกระทำผิดชิงทรัพย์นายแดงสำเร็จ ดังนั้นนายดำร่วมรับผิดฐานชิงทรัพย์กับนายแดงในฐานะใด

1. ผู้ใช้
2. ตัว การ
3. ผู้สนับสนุน
4. ไม่มีความผิด

ตอบ 4. นายดำไม่มีความผิดฐานเป็นตัวการเพราะไม่ได้ร่วมกันกระทำความผิดกับนายขาว นายดำไม่ต้องรับผิดฐานเป็นผู้ใช้เพราะไม่ได้ก่อให้เกิดนายขาวกระทำความผิด และนายดำไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน เพราะไม่ได้กระทำการอันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่นายขาวในการกระทำความผิด

50. หากเนื้อหาในพระราชบัญญัติมีข้อความขัดแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญใช้บังคับไม่ได้
2. ต้องให้ประธานศาลฎีกาตัดสิน
3. ต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
4. ส่งให้ศาลทหารตีความ

ตอบ 3. หากเนื้อหาในพระราชบัญญัติใดมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัตินั้นย่อมใช้บังคับไม่ได้ และองค์กรที่จะวินิจฉัยว่าเนื้อหาในพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็คือ ศาลรัฐธรรมนูญ

51. นายดำจ้างนายขาวไปหานายแดง นายขาวรับจ้างแล้ว แต่เอาเงินไปเล่นการพนันจนเงินหมด จึงไม่ได้ไปหานายแดง ดังนั้นนายดำ

1. เป็นตัวการ รับโทษกึ่งหนึ่ง
2. ไม่มีความผิด
3. เป็นผู้สนับสนุน
4. เป็นผู้ใช้ รับโทษ 1 ใน 3

ตอบ 4 . ดูคำอธิบายข้อ 34. ประกอบ

52 ข้อใดเป็นลักษณะของกฎหมายมหาชน

1. ยึดหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
2. มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
3. ไม่ต้องอาศัยความสมัครใจของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
4. คู่กรณีสามารถตกลงผูกพันกันตามแต่ใจสมัครทั้งสองฝ่าย

ตอบ 3. กฎหมายมหาชนจะใช้บังคับกับนิติสัมพันธ์ที่ก่อขึ้นระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ต้องอาศัยความสมัครใจ และมีเนื้อหาทั่ว ๆ ไป ไม่ระบุตัวบุคคล เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายอาญา กฎหมายการคลัง กฎหมายภาษีอากร ฯลฯ ส่วนกฎหมายเอกชน เป็นกฎหมายที่ใช้กับนิติสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยความสมัครใจของผู้กอนิติสัมพันธ์ทั้ง 2 ฝ่าย เนื่องจากยึดถือหลักความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยเอกชนสามารถตกลงผูกพันกันเป็นอย่างอื่น นอกเหนือจากที่กฎหมายเอกชนบัญญัติไว้ได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ทำให้กฎหมายเอกชนมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์เฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลเฉพาะราย และมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนตน

52. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของกฎหมายเอกชน

1. มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคู่กรณีเท่านั้น
2. คู่กรณีที่เป็นหน่วยงานของรัฐสามารถใช้มาตรการบังคับได้เอง
3. คู่กรณีสามารถตกลงเป็นอย่างอื่นได้ถ้าไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี
4. คู่กรณีไม่สามารถแก้ไขข้อตกลงได้ถ้าอีกฝ่ายไม่ยินยอม

ตอบ 2 . ดูคำอธิบายข้อ 52. ประกอบ

54. การเสนอร่างพระราชกำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ริเริ่มโดย

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า 20 คน
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า 1 ใน 4
3. สมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่า 20 คน
4. คณะรัฐมนตรี

ตอบ 4 . พระราชกำหนด คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นฝ่ายบริหาร

55. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สามารถเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติให้รัฐสภาพิจารณาได้ ต้องมีจำนวนเท่าใด

1. ไม่น้อยกว่า 5,000 คน
2. ไม่น้อยกว่า 10,000 คน
3. ไม่น้อยกว่า 15,000 คน
4. ไม่น้อยกว่า 20,000 คน

ตอบ 2 . ดูคำอธิบายข้อ 30. ประกอบ

56. ร่างพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาใดที่ไม่ได้เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

1. การตัดสิทธิทางการเมือง
2. การจำกัดสิทธิบางประการของประชาชน
3. การปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนกับภาครัฐ

ตอบ 3. ดูคำอธิบายข้อ 30. ประกอบ

57. นายหนึ่งดื่มสุราอาละวาด ด้วยความคึกคะนองจึงยิงปืนขึ้นฟ้าด้วยกระสุนปืนที่บรรจุไว้เต็มจนหมด ทำให้ลูกกระสุนปืนตกลงมาทะลุหลังคาบ้านนายสอง ถูกนายสองที่นอนอยู่ถึงแก่ความตาย ดังนั้นนายหนึ่ง

1. ฆ่าคนตายโดยเจตนา
2. ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา
3. ฆ่าคนตายโดยประมาท
4. ไม่มีความผิด

ตอบ 3. (ดูคำอธิบายข้อ 37. ประกอบ) แม้ว่าการกระทำของนายหนึ่งจะไม่มีเจตนาฆ่านายสอง ทั้งนี้เพราะนายหนึ่งไม่ได้ประสงค์ต่อผลของการกระทำ แต่นายหนึ่งได้กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ดังนั้นการตายของนายสองจึงเกิดจากการกระทำโดยประมาทของนายหนึ่ง

58. นายดำได้รับความเสียหายจากการที่เทศบาลตำบลน้ำใสอนุญาตให้นายแดงจัดตั้งโรงงาน นายดำไม่เห็นด้วย เพราะที่ตั้งโรงงานของนายแดงรुक้าที่ของตนเอง นายดำต้องการฟ้องเทศบาลให้เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานของนายแดง ดังนั้น นายดำจะดำเนินการฟ้องร้องที่ศาลใด

1. ศาลแพ่ง
2. ศาลอาญา
3. ศาลปกครอง
4. ศาลรัฐธรรมนูญ

ตอบ 3. การที่นายดำต้องการฟ้องเทศบาลในกรณีดังกล่าวนี้ ถือเป็นคดีพิพาททางปกครอง ดังนั้นจึงต้องฟ้องร้องกันที่ศาลปกครอง เพราะศาลปกครองเป็นศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองโดยเฉพาะ

59. ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครองของรัฐเดียว

1. องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจมีอิสระภายใต้การกำกับจากส่วนกลาง
2. องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจยังคงอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากส่วนกลาง
3. องค์กรตามหลักการกระจายอำนาจปกครองมีอำนาจด้วยตนเอง กล่าวคือ มีอิสระที่จะดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้เองโดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ใต้บังคับตามลำดับชั้นมีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

60. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับเนื้อหาของกฎหมายลำดับรองของฝ่ายบริหาร

1. กำหนดอัตราภาษีได้
2. กำหนดโทษทางอาญาได้
3. มีเนื้อหาขัดกับรัฐธรรมนูญไม่ได้
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. ดูคำอธิบายข้อ 28. ประกอบ

61. สภาพบุคคลเริ่มต้นเมื่อใด

1. นางขาวแห่งบุตรขณะตั้งครรภ์ได้ 8 เดือน
2. นางดำตั้งครรภ์บุตรเป็นเวลา 8 เดือนแล้ว
3. นางเทาคลอดบุตรขณะอายุครรภ์ได้ 8 เดือน ทารกมีการเคลื่อนไหวร่างกาย
4. นางแดงคลอดบุตรแล้ว ทารกที่คลอดอยู่รอดครบ 310 วัน

ตอบ 3. สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก (โดยจะตัดสายสะดือหรือไม่ไม่สำคัญ) และสิ้นสุดลงเมื่อตาย ซึ่งการอยู่รอดเป็นทารกนั้นอาจจะดูที่การเต้นของหัวใจ การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย หรือดูที่การหายใจ ซึ่งการหายใจนั้นไม่จำกัดว่าจะมีระยะเวลาเท่าใด ดังนั้นทารกที่ยังอยู่ในครรภ์มารดาจึงยังไม่มีสภาพบุคคล

62. นายแดงคนวิกลจริตทำนิติกรรมกับนายดำในขณะที่นายแดงมีอาการวิกลจริต โดยที่นายดำไม่รู้ว่านายแดงวิกลจริต นิติกรรมดังกล่าวจะมีผลอย่างไร

1. โหมะ
2. โหมียะ
3. สมบูรณ์
4. ผิดทุกข้อ

ตอบ 2. บุคคลวิกลจริตทำนิติกรรมใด ๆ ย่อมมีผลสมบูรณ์ เว้นแต่จะเป็นโหมียะก็ต่อเมื่อได้กระทำในขณะที่วิกลจริตอยู่ และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รู้ถึงความวิกลจริตนั้น

63. ข้อใดถูกต้อง

1. คนไร้ความสามารถทำนิติกรรมรับรองบุตรไม่ได้
2. คนไร้ความสามารถทำนิติกรรมรับการปลดหนี้จากเจ้าหนี้ได้
3. คนไร้ความสามารถทำการสมรสได้
4. คนไร้ความสามารถทำสัญญากู้ยืมเงินได้

ตอบ 1. คนไร้ความสามารถทำนิติกรรมใด ๆ นิติกรรมนั้นจะตกเป็นโมฆียะทั้งสิ้นไม่ว่าจะได้ทำนิติกรรมในขณะที่วิกลจริตหรือไม่ก็ตาม หรือได้ทำนิติกรรมโดยผู้อนุบาลจะได้ยินยอมหรือไม่ก็ตาม นิติกรรมที่เกี่ยวกับคนไร้ความสามารถต้องให้ผู้อนุบาลทำแทน เว้นแต่พินัยกรรมซึ่งผู้อนุบาลไม่อาจทำแทนได้ เพราะการทำพินัยกรรมเป็นสิทธิเฉพาะตัว ดังนั้นพินัยกรรมที่คนไร้ความสามารถได้ทำขึ้น หรือให้ผู้อนุบาลทำแทนย่อมตกเป็นโมฆะ

64. ข้อใดไม่ถูกต้อง

1. บุคคลใดถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญแล้วกฎหมายถือว่าถึงแก่ความตาย
2. การเป็นคนสาบสูญเริ่มนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ
3. เมื่อบุคคลใดถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
4. การเป็นคนสาบสูญอาจมีการเพิกถอนคำสั่งได้

ตอบ 2. ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้บุคคลใดเป็นคนสาบสูญแล้วจะมีผลตามกฎหมาย คือ

1. คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้ (แต่ไม่ทำให้การสมรสสิ้นสุดลง)
2. ถือเป็นการสิ้นสุดอำนาจปกครองบุตร
3. มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
4. ถือเสมือนว่าบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญนั้นได้สิ้นสภาพบุคคลหรือถึงแก่ความตาย

(โดยให้ถือว่าถึงแก่ความตายเมื่อครบกำหนดระยะเวลา 5 ปี หรือ 2 ปี แล้วแต่กรณี)

5. หากทราบในภายหลังว่าคนสาบสูญยังมีชีวิตอยู่ ศาลก็อาจเพิกถอนคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญได้

65. นิติกรรมข้อใดที่ผู้เยาว์ทำได้โดยลำพังตนเอง

1. ทำนิติกรรมรับการให้โดยมีค่าภาระติดพันจากบุคคลอื่น
2. รับการปลดหนี้จากเจ้าหนี้โดยมีเงื่อนไข

3. นายสองอายุ 17 ปี ทำการสมรสกับนางสาวหนึ่งอายุ 17 ปี โดยลำพังตนเอง
4. นายหนึ่งอายุ 15 ปี ทำพินัยกรรม

ตอบ 4. นิติกรรมที่ผู้เยาว์สามารถทำได้เองโดยลำพังและมีผลสมบูรณ์ ได้แก่

1. นิติกรรมซึ่งทำให้ผู้เยาว์ได้ไปซึ่งสิทธิหรือหลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง เช่น นิติกรรมที่ทำให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือทำให้หลุดพ้นจากการชำระหนี้โดยไม่มีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันใด ๆ
2. นิติกรรมที่ผู้เยาว์ต้องทำเองเฉพาะตัว เช่น การจดทะเบียนรับรองบุตร
3. นิติกรรมที่เป็นการจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควรและสมแก่ฐานะานุรูปของผู้เยาว์
4. ผู้เยาว์ทำพินัยกรรมในขณะที่มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ (ถ้าทำในขณะที่มีอายุไม่ครบ 15 ปีบริบูรณ์ พินัยกรรมจะตกเป็นโมฆะ)

66. การแสดงเจตนาทำนิติกรรมสามารถทำได้โดยวิธีการใด

1. เขียนเป็นหนังสือ
2. โดยวาจา
3. โดยกิริยาอาการ
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. ในการแสดงเจตนาทำนิติกรรมนั้น อาจจะเป็นการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง คือ อาจจะทำด้วยวาจา เป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการแสดงเจตนาโดยปริยาย หรือในบางกรณีอาจจะเป็นการแสดงเจตนาโดยการนิ่งก็ได้

67. ถ้าศาลสั่งให้บุคคลใดเป็นคนسابสูญ จะถือว่าบุคคลนั้นตายตั้งแต่วันที่
1. เมื่อศาลสั่งให้เป็นคนسابสูญ
 2. เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 3. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา การจากภูมิลำเนาตามที่กฎหมายกำหนด
 4. เมื่อวันที่มีการร้องขอต่อศาล

ตอบ 3. ดูคำอธิบายข้อ 64. ประกอบ

68. นายดำไม่ทราบว่เด็กชายขาวเกิดวันและเดือนอะไรแต่ทราบว่าเกิดปี พ.ศ. 2563 ดังนั้นตามกฎหมายถือว่าเด็กชายขาวเกิดเมื่อใด

1. 1 มกราคม 2563
2. แล้วแต่บิดามารดา ของเด็กชายขาวจะกำหนด
3. 1 เมษายน 2563
4. แล้วแต่นายดำจะเลือกวันเกิดเมื่อใดในปี 2563

ตอบ 1. ในกรณีที่ไม่รู้วันเกิด แต่รู้เดือนและปีเกิด กฎหมายให้ถือว่าเกิดวันที่ 1 ของเดือนนั้น ในกรณีที่ไม่รู้วันและเดือนเกิดแต่รู้ปีเกิด กฎหมายให้ถือว่าเกิดวันที่ 1 มกราคมของปีนั้นในกรณีที่ไม่รู้วันเดือนปีเกิดให้นายอำเภอเป็นผู้กำหนดเอาตามเพื่อนบ้านเชื่อกันว่าอายุเท่าใดประกอบกับสังเกตร่างกายและลักษณะสัณฐานของบุคคลนั้นเป็นเกณฑ์กำหนดอายุ

69. ข้อใดไม่ใช่สิทธิ

1. การแสดงความคิดเห็น
2. การมีทรัพย์สิน
3. การปฏิบัติตามกฎหมาย
4. การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตอบ 3. สิทธิ หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับรองและคุ้มครองกฎหมาย ซึ่งมี 4 ลักษณะ คือ

1. สิทธิในตัวบุคคล เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย อนามัย เกียรติยศ ชื่อเสียง ฯลฯ
 2. สิทธิในทรัพย์สิน เช่น ทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ การมีทรัพย์สิน ฯลฯ
 3. สิทธิในครอบครัว เช่น สิทธิในการรับมรดก การเลือกถิ่นที่อยู่ ฯลฯ
 4. สิทธิในทางการเมือง เช่น สิทธิเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น ฯลฯ
70. ผู้ที่ไม่อาจร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแสดงการสาปสูญ ได้แก่
1. พนักงานอัยการ
 2. เพื่อนบ้าน
 3. บิดา มารดา
 4. บุตร

ตอบ 2 บุคคลที่สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลเพิกถอนคำสั่งแสดงการสาปสูญ ได้แก่ บุคคลผู้สาปสูญเอง ผู้มีส่วนได้เสีย (เช่น บุพการี ทายาท เจ้าหนี้) หรือพนักงานอัยการ

71. ข้อใดไม่ถือเป็นการบรรลุนิติภาวะ
1. อายุ 20 ปีบริบูรณ์
 2. อายุ 17 ปีบริบูรณ์ และสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย
 3. อายุ 18 ปีบริบูรณ์
 4. อายุ 16 ปี โดยศาลอนุญาตให้ทำการสมรส

ตอบ 3. บุคคลย่อมบรรลุนิติภาวะในกรณีใดกรณีหนึ่ง คือ 1. มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์

2. เมื่อทำการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายในขณะที่มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ หรือเมื่อมีอายุไม่ครบ 17 ปีบริบูรณ์ แต่ได้รับอนุญาตจากศาลให้ทำการสมรสได้ (มาตรา 20 และ 1448)

72. นายจิตคนไร้ความสามารถมีสติดี ได้ทำสัญญาขายรถจักรยานได้ราคาดีให้กับนายดำ นิติกรรมการขายรถจักรยานเป็น
1. โฆษะ
 2. โฆษียะ
 3. สมบูรณ์เพราะขายได้กำไร
 4. ผิดทุกข้อ

ตอบ 2. ดูคำอธิบายข้อ 63. ประกอบ

73. ข้อใดคือผู้หย่อนความสามารถในการทำนิติกรรมตามสัญญา
1. นายดำอายุ 19 ปี
 2. คนทิ้งมงายในไสยศาสตร์
 3. คนขาดทำงานเป็นพนักงานบัญชี
 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 1. ผู้หย่อนความสามารถ คือ บุคคลที่ถูกกฎหมายจำกัดความสามารถในการใช้สิทธิมี 4 ประเภทได้แก่

1. ผู้เยาว์ (อยู่ภายใต้การดูแลของผู้แทนโดยชอบธรรม)
 2. คนไร้ความสามารถ (อยู่ภายใต้การดูแลของผู้อุปการ)
 3. คนเสมือนไร้ความสามารถ (อยู่ภายใต้การดูแลของผู้พิทักษ์)
 4. คนวิกลจริต (ส่วนคนพิการขาดนั้นไม่ถือว่าเป็นผู้หย่อนความสามารถ)
74. ผู้ปกครองของผู้เยาว์มีได้ในกรณี
1. บิดามารดาตายแล้วทั้งคู่
 2. บิดามารดาถูกถอนอำนาจการปกครอง
 3. บิดามารดาหย่าขาดจากกัน
 4. ถูกเฉพาะข้อ 1 และ 2

ตอบ 4. ผู้ปกครองของผู้เยาว์ซึ่งจะเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม จะมีได้ 2 กรณี คือ

1. ผู้เยาว์ไม่มีบิดามารดา (กรณีบิดามารดาตายหรือไม่ปรากฏบิดามารดา)

2. บิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง
75. ข้อใดถือเป็นภูมิลาเนานิติบุคคล
1. ที่ตั้งสาขา
 2. ที่ตั้งที่ทำการ
 3. ภูมิลำเนาเฉพาะการตามข้อตกลง
 4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. ภูมิลำเนาของนิติบุคคล แยกออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือที่ตั้งที่ทำการ
 2. ถิ่นที่เลือกเอาเป็นภูมิลำเนาเฉพาะการตามข้อตกลงหรือตามตราสารจัดตั้ง
 3. ถิ่นของสำนักงานสาขาในส่วนที่กิจการนั้นได้ทำขึ้น
76. บุคคลธรรมดาที่กฎหมายไม่ได้กำหนดภูมิลำเนาให้ ได้แก่
1. ผู้เยาว์
 2. คู่สมรส
 3. คนไร้ความสามารถ
 4. คนวิกลจริต

ตอบ 4. บุคคลธรรมดาที่กฎหมายกำหนดภูมิลำเนาให้ (ไม่สามารถเลือกภูมิลำเนาได้) ได้แก่ 1. สามีและภรรยา 2.

- ผู้เยาว์ 3. คนไร้ความสามารถ 4. ข้าราชการ 5. ผู้ที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล
77. กรณีใดเป็นการได้สิทธิโดยนิติเหตุ
1. การให้
 2. การเช่า
 3. การละเมิด
 4. การซื้อขาย

ตอบ 3. นิติเหตุ หรือเหตุที่ก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย โดยอาจจะเป็นเหตุที่เกิดจากพฤติการณ์ตามธรรมชาติ เช่น การเกิด การตาย หรืออาจจะเป็นเหตุที่เกิดจากการกระทำของบุคคลโดยปราศจากเจตนามุ่งผลในทางกฎหมาย ได้แก่ การจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ และการละเมิด (ส่วนการให้ การเช่า และการซื้อขาย ถือเป็นนิติกรรม)

78. บุคคลวิกลจริตทำนิติกรรมโดยที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้ว่าวิกลจริต การทำนิติกรรมดังกล่าวมีผลเป็น
1. โมฆะ
 2. โมฆียะ
 3. สมบูรณ์
 4. ไม่มีข้อใดถูก

ตอบ 3. ดูคำอธิบายข้อ 62. ประกอบ

79. นิติกรรมอาจตกเป็นโมฆียะได้เพราะ
1. ความบกพร่องในเรื่องความสามารถ
 2. ความบกพร่องในเรื่องของแบบพิธีในการทำนิติกรรม
 3. ขัดต่อกฎหมายโดยชัดแจ้ง
 4. ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ตอบ 1. เหตุที่ทำให้นิติกรรมตกเป็นโมฆียะมี 2 กรณีคือ

1. เหตุบกพร่องในเรื่องความสามารถ โดยบุคคลที่มีความสามารถไม่สมบูรณ์ เช่น ผู้เยาว์ ฯลฯ
2. เหตุบกพร่องในเรื่องการแสดงเจตนา เช่น การแสดงเจตนาทำนิติกรรม เพราะถูกกลั่นแกล้ง หรือเพราะถูกข่มขู่ หรือโดยสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน ฯลฯ

80. ข้อใดเป็นนิติกรรม
1. การละเมิด
 2. การทำร้ายร่างกาย
 3. การขโมยของผู้อื่น
 4. การทำพินัยกรรม

ตอบ 4. นิติกรรม หมายถึง การกระทำใดๆของบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงเพื่อก่อให้เกิด มิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ เช่น การทำพินัยกรรม การซื้อขาย การแลกเปลี่ยน การให้ การยืม การเช่า ฯลฯ

81. สัญญาเกิดเมื่อใด

1. มีคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกันทุกประการ
2. มีเพียงคำเสนอบอกกล่าวแก่คู่สัญญา
3. บอกกล่าวแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายให้รับรู้ก็เพียงพอ
4. มีคำสนองที่แก้ไขคำเสนอ

ตอบ 1. สัญญา คือ นิติกรรมซึ่งมีคู่กรณีตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป แสดงเจตนาตกลงกันเพื่อก่อให้เกิดหนี้ระหว่างกันโดย คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ที่ทำคำเสนอ และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้ทำคำสนองรับถูกต้องตรงกัน

82. ข้อใดไม่ใช่โมฆะกรรม

1. นิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์ต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมาย
2. นิติกรรมที่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
3. การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม
4. การแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์สิน

ตอบ 4. เหตุทำให้นิติกรรมตกเป็นโมฆะได้แก่

1. นิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายเป็นการพันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
2. นิติกรรมที่สร้างขึ้นไม่ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบังคับไว้
3. นิติกรรมที่บกพร่องเกี่ยวกับการแสดงเจตนา เช่น นิติกรรมที่เกิดขึ้นจากการแสดงเจตนาหลงหรือเกิดจากการแสดงเจตนาโดยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรมเป็นต้น

83. สาเหตุที่ทำให้นิติกรรมเป็นโมฆียะ ได้แก่

1. ถูกหลอก
2. สำคัญผิดในสาระสำคัญของนิติกรรม
3. ไม่ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด
4. วัตถุประสงค์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ตอบ 1. ดูคำอธิบายข้อ 79. และข้อ 82. ประกอบ

84. การสิ้นสภาพบุคคล ได้แก่

1. ศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญ
2. หายตัวไป 2 ปี
3. ล้มละลาย
4. ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก

ตอบ 1. การสิ้นสภาพบุคคลของบุคคลธรรมดาจะเกิดขึ้นเมื่อ “ตาย” ซึ่งมี 2 กรณี คือ 1. การตายตามธรรมชาติ 2. การตายโดยผลของกฎหมาย หรือการสาบสูญ

85. นิติกรรมที่เป็นโมฆะ หมายถึงนิติกรรมที่

1. เสียเปล่ามาตั้งแต่เริ่มต้น ใช้บังคับไม่ได้เลย
2. ตกเป็นอันเสียเปล่าใช้บังคับไม่ได้ แต่อาจให้สัตยาบันให้กลับสมบูรณ์ได้
3. มีผลผูกพันกัน ในทางกฎหมาย แต่อาจถูกบอกล้างได้
4. ผิดทุกข้อ

ตอบ 1. โหมะกรรม หมายถึง นิติกรรมที่ตกเป็นอันเสียเปล่ามาตั้งแต่เริ่มต้น ใช้บังคับไม่ได้เลยเสมือนหนึ่งไม่ได้มีอะไรเกิดขึ้นมา กล่าวคือ ไม่ก่อให้เกิดผลในทางกฎหมายแต่อย่างใด และไม่อาจจะให้สัตยาบันแก่กันได้โดยความเสียเปล่าแห่งโหมะกรรมนั้น บุคคลผู้มีส่วนได้เสียจะยกขึ้นมากล่าวอ้างได้เสมอ นอกจากนี้กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลาเอาไว้ว่าจะต้องยกขึ้นกล่าวอ้างเมื่อใด ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียจึงมีสิทธิยกขึ้นกล่าวอ้างและตลอดเวลา

86. คนไร้ความสามารถต้องอยู่ในความดูแลของใครตามกฎหมาย

1. ผู้อนุบาล	2. ผู้พิทักษ์
3. ผู้ปกครอง	4. ผู้แทนโดยชอบธรรม

ตอบ 1. ดูคำอธิบายข้อ 73. ประกอบ

87. ข้อใดที่โดยปกติแล้วผู้เยาว์จะกระทำได้ ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดา

1. การทำสัญญา	2. นิติเหตุ
3. รับรองบุตร	4. พินัยกรรม

ตอบ 1. โดยหลักแล้วผู้เยาว์จะกระทำนิติกรรมใดๆ (รวมทั้งการทำสัญญา) จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม (โดยหลักคือบิดามารดาหรือผู้ปกครอง) ก่อนมิฉะนั้นนิติกรรมที่สร้างขึ้นจะตกเป็นโมฆียะ เว้นแต่นิติกรรมบางอย่างที่ผู้เยาว์สามารถกระทำได้สมบูรณ์ โดยลำพังตนเอง (ดูคำอธิบายข้อ 65. ประกอบ)

88. นิติกรรมข้อใดที่คนเสมือนไร้ความสามารถ ทำได้ด้วยตนเอง

1. จ้างนองที่ดิน	2. กู้ยืมเงิน
3. ให้กู้ยืมเงิน	4. เช่าบ้านอยู่อาศัยเป็นระยะเวลา 1 ปี

ตอบ 4. คนเสมือนไร้ความสามารถโดยหลักแล้วสามารถทำนิติกรรมใดๆ ได้สมบูรณ์โดยลำพังตนเองเว้นแต่นิติกรรมที่สำคัญบางอย่างต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ ก่อนมิฉะนั้นจะตกเป็นโมฆียะ เช่น การนำทรัพย์สินไปลงทุนการกู้หรือให้กู้ยืมเงินการค้าประกันจ้างนอง หรือการเช่า หรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ มีกำหนดเวลาเกินกว่า 6 เดือนหรืออสังหาริมทรัพย์มีกำหนดเวลาเกินกว่า 3 ปี (บ้านเป็นอสังหาริมทรัพย์)

89. คนวิกลจริตต้องอยู่ในความดูแลของใครตามกฎหมาย

1. ผู้พิทักษ์	2. ผู้อนุบาล
3. ผู้ปกครอง	4. ไม่ต้องอยู่ในความดูแลของใคร

ตอบ 4. ดูคำอธิบายข้อ 73 ประกอบ

90. ข้อใดไม่ทำให้สิทธิระงับ

1. การชำระหนี้ตามกำหนด	2. การสูญเสียวัตถุแห่งสิทธิ
3. การหมดอายุความ	4. การทำคำเสนอ

ตอบ 4. สิทธิอาจะระงับได้ด้วยเหตุดังต่อไปนี้ คือ

1. การขาดตัวผู้ทรงสิทธิ์
2. การระงับแห่งหนี้ เช่น ชำระหนี้ตามกำหนดจนครบ ฯลฯ
3. การสูญเสียวัตถุแห่งสิทธิ
4. การระงับแห่งสิทธิโดยบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น การหมดอายุความ ฯลฯ

91. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ทรัพย์สิน

1. เชื้อโรคซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า
2. สิทธิบัตรในการประดิษฐ์หุ่นยนต์
3. น้ำทะเลที่ขังไว้เป็นเกลือในนาเกลือ
4. ยาเสพติดให้โทษ

ตอบ 2. “ทรัพย์สิน” หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น เครื่องบิน รถมอเตอร์ จักรยาน ถนน นาฬิกา ตุ๊กตาหมี เรือแจว เรือยนต์ วิจัย โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ ส่วน “ทรัพย์สิน” หมายถึง ทรัพย์สิน และวัตถุที่ไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้ เช่น กระแสไฟฟ้า ก๊าซธรรมชาติ พลังงานปรมาณู กรรมสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ค่านิยมในยี่ห้อ ฯลฯ ดังนั้นถ้าสิ่งใดเป็นทรัพย์สินนั้นย่อมเป็นทรัพย์สินเสมอ แต่สิ่งที่เป็นทรัพย์สินอาจไม่เป็นทรัพย์สินก็ได้

92. ข้อใดไม่ใช่การแบ่งประเภทของทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1. ทรัพย์สินในพาณิชย์
2. ทรัพย์สินนอกพาณิชย์
3. ทรัพย์สินแบ่งได้
4. ทรัพย์สินแบ่งไม่ได้

ตอบ 1. ทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. อสังหาริมทรัพย์
2. สงหากริมทรัพย์
3. ทรัพย์สินแบ่งได้
4. ทรัพย์สินแบ่งไม่ได้
5. ทรัพย์สินนอกพาณิชย์

93. สิ่งใดต่อไปนี้ไม่ใช่สงหากริมทรัพย์

1. สิทธิเก็บกินในไร่นา
2. ที่ดินที่มีเพียงสิทธิครอบครอง
3. คูคลอง
4. ทราดที่ได้ขุดขึ้นมาแล้ว

ตอบ 4. อสังหากริมทรัพย์ หมายถึง ที่ดินและทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินมีลักษณะเป็นการถาวรหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น และหมายความรวมถึงทรัพย์สินสิทธิอันเกี่ยวกับที่ดินหรือทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดินหรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้นด้วย ส่วนสงหากริมทรัพย์ หมายถึงทรัพย์สินอื่นนอกจากอสังหากริมทรัพย์ และหมายความรวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นด้วย

94. สิ่งใดต่อไปนี้ไม่ใช่สงหากริมทรัพย์

1. กรรมสิทธิ์ในรถยนต์
2. สิทธิตามสัญญาเช่าซื้อเครื่องจักรกล
3. แม่หมตัวหนึ่ง
4. สิทธิอาศัยในห้องชุด

ตอบ 4. (ดูคำอธิบายข้อ 93. ประกอบ) สิทธิอาศัยในห้องชุดเป็นทรัพย์สินอันเกี่ยวกับทรัพย์สินอันติดอยู่กับที่ดิน จึงเป็นอสังหากริมทรัพย์

95. แร่ดีบุกที่ตกไปขาย เป็น

1. อสังหากริมทรัพย์
2. สงหากริมทรัพย์
3. ส่วนควบ
4. ดอกผล

ตอบ 2. แร่ดีบุกปกติจะเป็นอสังหากริมทรัพย์เพราะเป็นทรัพย์สินที่ประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน แต่เมื่อมีการขุดหรือตัดขึ้นมาแล้วย่อมไม่ใช่ทรัพย์สินที่ประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินอีกต่อไป ดังนั้นจึงเป็นสงหากริมทรัพย์

96. นายดำซื้อช้างเพื่อไปแสดงละครสัตว์ ช้างจึงเป็นทรัพย์สินประเภทใด

1. อสังหาริมทรัพย์	2. สงหากริมทรัพย์สิน
3. สนวนควบ	4. สงหากริมทรัพย์สินชนิดพิเศษ

ตอบ 2. การซื้อขายสัตว์พาหนะ ได้แก่ ช้าง ม้า วัว ควาย ลา ล่อ ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีไว้เพื่อใช้แรงงาน และเป็นสัตว์ที่มีตัวรูปพรรณ จะถือเป็นการซื้อขายสงหากริมทรัพย์สินชนิดพิเศษที่ต้องทำตามแบบเช่นเดียวกับการซื้อขายอสังหากริมทรัพย์สิน จะต้องเป็นการซื้อขายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำสัตว์นั้นไปใช้แรงงานด้วย แต่ถ้าเป็นการซื้อขายที่มีวัตถุประสงค์เป็นอย่างอื่น ย่อมถือเป็นการซื้อขายสงหากริมทรัพย์สินทั่วไป

97. หากซื้อที่ดินมือเปล่า ผู้ซื้อจะได้รับทรัพย์สินลักษณะใด

1. สิทธิครอบครอง	2. กรรมสิทธิ์
3. ภาระติดพันในอสังหากริมทรัพย์สิน	4. สิทธิเหนือพื้นดิน

ตอบ 1. ที่ดินมือเปล่าเป็นที่ดินที่ผู้ครอบครองไม่มีกรรมสิทธิ์ (เพราะเป็นที่ดินที่ไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์) มีแต่เพียงสิทธิครอบครอง ดังนั้นเมื่อมีการซื้อขายที่ดินมือเปล่ากันผู้ซื้อย่อมได้ไปแต่เพียงสิทธิครอบครองเท่านั้น

98. ต้นไม้ชนิดใดเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ต้นไม้นั้นขึ้นอยู่

1. ต้นพลู	2. ต้นกล้วย	3. ข้าวสาลี	4. ต้นสับปะรด

ตอบ 1. ส่วนควบของทรัพย์สิน หมายถึง ส่วนซึ่งโดยสภาพแห่งทรัพย์สินหรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์สินนั้น และไม่อาจจะแยกจากกันได้ นอกจากจะทำลายทำให้บุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลงรูปหรือสภาพไปเช่น บ้าน/โรงงาน/โรงสีข้าว/ที่งอกริมตลิ่ง และไม้ยืนต้นอายุเกิน 3 ปีเป็นส่วนควบของที่ดิน, พวงมาลัยรถยนต์เป็นส่วนควบของรถยนต์, เลนส์เป็นส่วนควบของแว่นตา, ฝักก้นอาคารและหลังคาบ้านเป็นส่วนควบของอาคารและบ้าน ฯลฯ

99. กรณินี้ใดไม่ถูกต้อง

1. ต้นข้าวเป็นดอกผลของนา	2. ค่าเช่าบ้านเป็นดอกผลของบ้านเช่า
3. ดอกเบี้ยเงินฝากเป็นดอกผลของต้นเงิน	4. ผลชมพูเป็นดอกผลของต้นชมพู

ตอบ 1. ดอกผลของทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ดอกผลธรรมดา คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของทรัพย์สินซึ่งได้มาจากตัวทรัพย์สินหรือจากตัวแม่ทรัพย์สิน เมื่อขาดตกออกจากตัวแม่ทรัพย์สินแล้ว โดยที่ตัวแม่ทรัพย์สินไม่ได้เปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนรูปร่างไป เช่น ผลไม้ ดอกไม้ น้ำยาง ลูกของสัตว์ ขนสัตว์ ฯลฯ (ต้นข้าวไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของทรัพย์สินจากตัวทรัพย์สินคือนาจึงไม่ใช่ดอกผลของนา)

2. ดอกผลดินนัย คือ ดอกผลที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่เกิดขึ้นจากการที่ผู้อื่นได้ใช้ทรัพย์สินและจากการใช้ทรัพย์สินนั้น ได้ให้ทรัพย์สินอีกอย่างหนึ่งหรือให้ประโยชน์เป็นการตอบแทน เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผลหุ้น ผลกำไรจากการค้าขาย ค่าเช่า เงินเดือน ฯลฯ

100. ข้อใดต่อไปนี้ เป็นสงหากริมทรัพย์สินชนิดพิเศษ

1. เครื่องบินรบ	2. เรือไป
3. รถบรรทุกพ่วง	4. ลาที่ใช้ลากจูงต้นไม้ในไร่

ตอบ 1. สंहติมทรัพย์สินชนิดพิเศษ คือ ทรัพย์สินนอกจากอสังหาริมทรัพย์ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นทรัพย์สินในลักษณะพิเศษกว่าสังหาริมทรัพย์ทั่วไป กล่าวคือ เวลาจะจำหน่ายจ่ายโอนจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย ซึ่งได้แก่ เรือที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตันขึ้นไป เรือแพที่ใช้อยู่อาศัย และสัตว์พาหนะ คือ ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ

101. กรณีใดต่อไปนี้ไม่ใช่ทรัพย์สินนอกพาณิชย์

1. ศาลเจ้า
2. เรือรบ
3. ที่ขายตลิ่ง
4. ที่ธรณีสงฆ์

ตอบ 2. ทรัพย์สินนอกพาณิชย์ หมายถึง ทรัพย์สินที่ไม่อาจถือเอาได้และทรัพย์สินที่โอนแก่กันมิได้โดยชอบด้วยกฎหมาย (อันเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจทำสัญญาซื้อขายกันได้) เช่น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ดินในเขตป่าสงวน ที่ขายตลิ่ง ที่ธรณีสงฆ์ ศาลเจ้า สิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดู ฯลฯ

102. เหตุใดประเทศไทยจึงต้องปรับปรุงกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 5

1. มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง
2. คดีอั้งยี่ฟ้องฟ้องหย่าสาม
3. ชาวต่างชาติขอสงวนสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
4. กฎบัตรเดช

ตอบ 3. ในสมัยรัชกาลที่ 4 ประเทศตะวันตกไม่พอใจกฎหมายไทย และเริ่มใช้อิทธิพลก่อตั้งสิทธิสภาพนอกอาณาเขต โดยตั้งศาลของตนเองขึ้นในประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยต้องพยายามหาทางแก้ ซึ่งมีอยู่ทางเดียว คือ ต้องปรับปรุงระบบกฎหมายและการศาลไทยให้อยู่ในระดับที่ต่างประเทศยอมรับ ในสมัยรัชกาลที่ 5 จึงได้จัดให้มีการปรับปรุงกฎหมายหรือปฏิรูปกฎหมายและการศาลไทยขึ้นจนประสบผลสำเร็จ

103. ผู้สืบสันดานที่มีสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรม ได้แก่

1. บุตรนอกกฎหมายที่บิดาให้ใช้นามสกุล
2. บุตรบุญธรรมที่ได้จดทะเบียนแล้ว
3. บุตรที่เกิดจากบิดาและมารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันแต่บิดาอุปการะเลี้ยงดู
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 4. บุตรที่มีสิทธิรับมรดกในฐานะผู้สืบสันดานของเจ้ามรดกนั้น หมายถึง

1. บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้ามรดก เช่น บุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน
2. บุตรบุญธรรมของเจ้ามรดก (ต้องได้จดทะเบียนตามกฎหมายแล้วด้วย)
3. บุตรนอกกฎหมายของเจ้ามรดก (บิดา) แต่บิดาได้รับรองแล้ว เช่น บิดาได้ให้ใช้นามสกุลแจ้งเกิดในสูติบัตรว่าเป็นบิดา อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษา เป็นต้น

104. นางแดงจดทะเบียนสมรสกับนายชัย ต่อมาบิดาของนางแดงตาย และทำพินัยกรรมยกเงินให้นางแดง 200,000 บาท เช่นนี้ เงิน 200,000 บาท เป็นทรัพย์สินลักษณะใด

1. สินส่วนตัว
2. สินสมรส
3. สินน้ำใจ
4. สินบริคณห์

ตอบ 1. ทรัพย์สินที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาในระหว่างสมรสโดยการรับมรดกหรือโดยการให้โดยเสน่หา กฎหมายให้ถือว่าเป็นสินส่วนตัวของฝ่ายที่ได้มา เว้นแต่ในพินัยกรรมหรือหนังสือยกให้ได้รับไว้ว่าให้เป็นสินสมรส

105. กรณีใดต่อไปนี้ที่คู่สมรสไม่ต้องจัดการร่วมกัน

1. การขายอสังหาริมทรัพย์
2. การให้กู้ยืมเงิน
3. การขายฝาก
4. การทำพินัยกรรม

ตอบ 4. นิติกรรมบางประเภทที่เกี่ยวกับสินสมรสนั้น กฎหมายกำหนดให้คู่สมรสจะต้องจัดการร่วมกันหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา 1476 เช่น การขาย ขายฝาก ให้เช่าซื้อ จำนองหรือปลดจำนอง อสังหาริมทรัพย์ การให้กู้ยืมเงิน ฯลฯ ส่วนนิติกรรมอื่นนอกจากที่ ป.พ.พ. มาตรา 1476 กำหนดไว้ คู่สมรสก็จัดการได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น การทำพินัยกรรม การยืมเงิน การโอนสิทธิการเช่า การเช่าซื้อ การบริจาคเงิน ฯลฯ

106. นางฤดีจดทะเบียนสมรสกับนายจอห์น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นางฤดีมีสิทธิได้สัญชาติของนายจอห์น โดยไม่ได้อยู่กินกันจริง ๆ เช่นนี้ การสมรสนั้นจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

1. โหมฆะ
2. โหมฆียะ
3. สมบูรณ์
4. ขึ้นกับดุลยพินิจของศาล

ตอบ 1 การจดทะเบียนสมรสกันหลอก ๆ โดยไม่มีเจตนาที่จะอยู่กินกันฉันสามีภริยา เช่น จดทะเบียนเพื่อให้คู่สมรสมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด หรือจดทะเบียนเพื่อให้ได้สัญชาติย่อมถือว่าเป็นการสมรสโดยปราศจากความยินยอมของคู่สมรส การสมรสนั้นย่อมมีผลเป็นโมฆะ

107. นางสาวแสนสวยหมั้นกับนายโดม โดยนายโดมได้มอบแหวนเพชรให้ในเวลาทำสัญญาหมั้น แต่ต่อมา นางสาวแสนสวยกลับไม่ยอมสมรสด้วย เช่นนี้ นายโดมจะทำได้บ้าง

1. ฟ้องบังคับให้นางสาวแสนสวยสมรสกับตน
2. ฟ้องเรียกเบี้ยปรับ
3. ฟ้องเรียกของหมั้นคืน
4. ถูกทุกข้อ

ตอบ 3. ถ้าคู่หมั้นฝ่ายใดผิดสัญญาหมั้น อีกฝ่ายหนึ่งจะฟ้องบังคับเพื่อให้มีการสมรสหรือเรียกเบี้ยปรับไม่ได้ มีสิทธิแต่เฉพาะเรียกค่าทดแทนเนื่องจากการผิดสัญญาหมั้นเท่านั้นและหากหญิงเป็นฝ่ายผิดสัญญาหมั้นก็ต้องคืนของหมั้นให้แก่ฝ่ายชายด้วย

108. บุตรที่ขอบด้วยกฎหมายมีหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดาที่ขอบด้วยกฎหมายเมื่อบิดาและ/หรือมารดาอายุเท่าใด

1. เมื่ออายุ 60 ปี
2. เมื่ออายุ 65 ปี
3. เมื่ออายุ 70 ปี
4. ไม่กำหนดเวลา

ตอบ 4. บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา (ป.พ.พ. มาตรา 1563 และ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ (ป.พ.พ. มาตรา 1564) ซึ่งตาม กฎหมายบุตรจะต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาไปตลอดชีวิต (ไม่ได้กำหนดระยะเวลา) โดยเฉพาะเมื่อบุตรมีรายได้ ส่วนบิดามารดาจะต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรในขณะที่เป็นผู้เยาว์เท่านั้น

109. บิดามารดาที่ขอบด้วยกฎหมายมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตรที่ขอบด้วยกฎหมายจนถึงเมื่อใด

1. เมื่อบุตรมีสิทธิเลือกตั้ง
2. เมื่อบุตรบรรลุนิติภาวะ
3. เมื่อบุตรมีงานทำ
4. ไม่กำหนดเวลา

ตอบ 2. ดูคำอธิบายข้อ 108. ประกอบ

110. นายหิน อายุ 19 ปี หมั้นกับ น.ส.เดือน อายุ 16 ปี โดยบิดาและมารดาของ น.ส.เดือน ให้ความยินยอม เช่นนี้ การหมั้นของ น.ส.เดือนกับนายหินจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

1. สมบูรณ์
2. โหม้ยะ
3. โหม้ชะ
4. ขึ้นกับดุลยพินิจของศาล

ตอบ 3. กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องอายุของชายและหญิงที่จะทำการหมั้นไว้ว่าจะหมั้นกันได้ชายและหญิงจะต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์แล้ว หากฝ่าฝืน การหมั้นนั้นจะตกเป็นโหม้ชะ (ป.พ.พ. มาตรา 1435) แม้ผู้แทนโดยชอบธรรมจะให้ความยินยอมก็ตาม

111. นายเด่นอายุ 40 ปี ผู้รับบุตรบุญธรรมจดทะเบียนสมรสกับนางสาวยิ้มอายุ 25 ปี บุตรบุญธรรมของตนโดยบิดามารดาของนางสาวยิ้มไม่ได้ให้ความยินยอม เช่นนี้ การสมรสจะมีผลทางกฎหมายอย่างไร

1. สมบูรณ์
2. โหม้ยะ
3. โหม้ชะ
4. ขึ้นกับดุลยพินิจของศาล

ตอบ 1. กฎหมายห้ามมิให้บุตรบุญธรรมสมรสกับผู้รับบุตรบุญธรรม แต่อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีการฝ่าฝืน กฎหมายก็ได้บัญญัติให้การสมรสตกเป็นโหม้ชะหรือโหม้ชะแต่อย่างใด ดังนั้นกรณีนี้ จึงถือว่าการสมรสมีผลสมบูรณ์ (แต่การรับบุตรบุญธรรมเป็นอันยกเลิก)

112. นายดำเป็นลูกเขยของ น.ส.น้ำ เมื่อป่าของ น.ส.น้ำตาย นายดำจึงมาจดทะเบียนสมรสกับ น.ส.น้ำ เช่นนี้ การสมรสนั้นมีผลทางกฎหมายอย่างไร

1. สมบูรณ์
2. โหม้ยะ
3. โหม้ชะ
4. ขึ้นกับดุลยพินิจของศาล

ตอบ 1. การที่นายดำซึ่งเป็นลูกเขยของ น.ส.น้ำ ได้จดทะเบียนสมรสกับ น.ส.น้ำ ไม่ถือว่าเป็นการสมรสระหว่างญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา และไม่ถือว่าเป็นกรณีที่ นายดำได้ทำการสมรสซ้อนแต่อย่างใด เพราะในขณะที่สมรสกับ น.ส.น้ำนั้น การสมรสครั้งแรกได้สิ้นสุดลงแล้วเนื่องจากความตายของคู่สมรส (ป่าของ น.ส.น้ำ) ดังนั้นการสมรสระหว่างนายดำกับ น.ส.น้ำ จึงมีผลสมบูรณ์ เพราะมิได้กระทำผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับเงื่อนไขของการสมรส

113. กรณีใดไม่เป็นเหตุให้การสมรสสิ้นสุดลง

1. คู่สมรสฝ่ายหนึ่งสาบสูญ
2. คู่สมรสฝ่ายหนึ่งป่วยตาย
3. คู่สมรสจดทะเบียนหย่า
4. ศาลพิพากษาเพิกถอนการสมรสเพราะถูกข่มขู่

ตอบ 1. สาเหตุที่จะทำให้การสมรสสิ้นสุดลง มีได้ 3 กรณี ดังนี้คือ

1. คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย
2. โดยการหย่า
3. ศาลพิพากษาเพิกถอนการสมรส (การที่คู่สมรสฝ่ายหนึ่งสาบสูญเป็นเพียงเหตุฟ้องหย่าเท่านั้น)

114. กรณีใดดังต่อไปนี้เป็นส่วนตัว

1. เงินเดือนที่คู่สมรสทั้งสองฝ่ายได้รับหลังจากจดทะเบียนสมรสแล้ว
2. เงินที่ได้จากการถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลของคู่สมรสฝ่ายหนึ่ง
3. ดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินฝากในธนาคารที่คู่สมรสมีเงินฝากมาก่อนการสมรส
4. นาฬิกาข้อมือที่สามีซื้อให้แก่ภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

ตอบ 4. (ดูคำอธิบายข้อ 104. ประกอบ) นาฬิกาข้อมือที่สามีชื่อให้แก่ภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ถือเป็นเครื่องประดับตามควรแก่ฐานะ และเป็นทรัพย์สินที่ภรรยาได้มาระหว่างสมรสโดยการให้โดยเสน่หาจึงถือเป็นสินส่วนตัว (ส่วนตัวเองเลือกข้ออื่นเป็นสินสมรส)

115. ชายได้แปลงเพศเป็นหญิงแล้วไปจดทะเบียนสมรสกับนายสิงห์ โดยทั้งคู่มีอายุ 30 ปี เช่นนี้ การสมรสมีผลทางกฎหมายอย่างไร

1. โฆษะ	2. โฆษียะ
3. สมบูรณ์	4. ขึ้นกับผลของคำพิพากษา

ตอบ 1. การสมรสนั้นเป็นการตกลงกันระหว่างชายและหญิงที่จะอยู่กินกันฉันสามีภรรยา ดังนั้น ถ้าเป็นชายกับชายหรือหญิงกับหญิง ถึงแม้ว่าชายจะได้แปลงเพศเป็นหญิงแล้วก็ตาม)จึงไม่อาจที่จะทำการจดทะเบียนสมรสกันได้ แต่ถ้ามีการฝ่าฝืนการสมรสนั้นย่อมตกเป็นโมฆะเพราะเป็นการสมรสที่ขัดต่อกฎหมายโดยชัดแจ้ง

116. นายดำจดทะเบียนสมรสกับนางแดง มีบุตรคือนายดิน ต่อมานายดินถูกจดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรมของ นายดอนโดยชอบด้วยกฎหมาย ต่อมานางแดงตาย หลังจากนั้นนายดินตาย เช่นนี้ บุคคลใดมีสิทธิรับมรดกของนายดิน

1. นายดำ	2. นายดอน
3. แผ่นดิน	4. นายดำและนายดอน

ตอบ 1. ในขณะที่นายดินเจ้ามรดกตายนั้น มีทายาทอยู่เพียง 2 คน คือ นายดำ (บิดา โดยชอบด้วยกฎหมาย) และนายดอน (ผู้รับบุตรบุญธรรม) ดังนั้นผู้มีสิทธิรับมรดกของนายดิน คือ นายดอนซึ่งเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายในฐานะทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1629 (2) ส่วนนายดอนซึ่งเป็นผู้รับบุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิรับมรดกของนายดินในฐานะทายาทโดยธรรมเพราะนายดอนไม่ใช่บิดาตามนัยของมาตรา 1629 (2)

117. นายดำและนางแดงจดทะเบียนสมรสกัน โดยมีบุตรคือนายน้อย ต่อมานายดำไปบวชเป็นเวลานานกว่า 20 ปี หลังจากนั้นนางแดงตาย ผู้ใดมีสิทธิรับมรดกของนางแดง

1. นายดำ	2. นายน้อย	3. แผ่นดิน	4. นายดำนายน้อย

ตอบ 4. การที่นายดำไปบวชไม่ว่าจะเป็นเวลานานเท่าใดก็ตามนั้น ไม่ได้ทำให้การสมรสระหว่างนายดำและนางแดงสิ้นสุดลง ยังคงถือว่านายดำและนางแดงเป็นคู่สมรสกันอยู่ ดังนั้นเมื่อนางแดงตาย มรดกของนางแดงย่อมตกให้แก่ทายาทโดยธรรมตามมาตรา 1629 คือ นายน้อยซึ่งเป็นผู้สืบสันดาน และนายดำซึ่งเป็นคู่สมรส

118. นายเหลียงคนเสมือนไร้ความสามารถทำพินัยกรรม พินัยกรรมจะมีผลอย่างไร

1. สมบูรณ์	2. ไม่สมบูรณ์	3. เป็นโมฆะ	4. เป็นโมฆียะ

ตอบ 1. การทำพินัยกรรมของตนเสมือนไร้ความสามารถนั้น ไม่มีกฎหมายห้ามหรือวางเงื่อนไขไว้แต่ประการใด ดังนั้นคนเสมือนไร้ความสามารถจึงสามารถทำพินัยกรรมได้โดยลำพังตนเอง ดังนั้น พินัยกรรมซึ่งคนเสมือนไร้ความสามารถทำขึ้นนั้นจึงมีผลสมบูรณ์

119. นายเขียวคนวิกลจริตทำพินัยกรรม พินัยกรรมจะมีผลอย่างไร

1. สมบูรณ์	2. ไม่สมบูรณ์	3. เป็นโมฆะ	4. เป็นโมฆียะ